

OMEROVICH TAMÁS S. J.:

JÖJJ, URAM JÉZUSI!

BUDAPEST, 1942

KORDA R. T. KIADÁSA

OMEROVICH TAMÁS S. J.:

JÖJJ, URAM JÉZUS!

ELŐKÉSZÜLET A SZENTÁLDOZÁSHOZ
ÉS HÁLAADÁS

BUDAPEST, 1942
K O R D A R. T. K I A D Á S A

Nr. 875/1940. Imprimi potest. Budapestini, die 24. Octobris
1940. Eugenius Somogyi S. J. Praep. Prov. Hungariae. —
Nihil obstat. Dr. Stephanus Kosztolányi censor dioecesanus.
Nr. 7784/1941. Imprimatur. Strigonii, die 28. Octobris 1941.
Dr. Michael Török vicarius generalis subst.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest.

SZENTÁLDÓZÁS ELŐTT

„Mikor pedig — Jézus — bement Kafarnaumba, egy százados járula hozzá, kérvén őt és mondá: Uram, szolgám inaszakadtan fekszik házamban és kegyetlenül gyötrődik. Mondá neki Jézus: Megyek és meggyógyítom őt. És felelvén a százados, mondá: Uram! nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj; hanem csak egy szóval mondjad és meggyógyul az én szolgám... Hallván pedig ezt Jézus, csodálkozék és mondá követőinek: Bizony mondom nektek, nem találtam ekkora hitet Izraelben... És mondá a századosnak: Menj és amint hittél, úgy legyen neked. És meggyógyult a szolga abban az órában.” (Mt. 8.)

Ki az a földkerekségén, akinek nem volnának bajai, keresztjei, szenvedni valója? Az Űr Jézus segítségére valóban valamennyien rászorulunk! A hiba részünkről rendesen ott van, hogy

a szenvedésben fűhöz-fához kapkodunk, csak éppen oda nem megyünk, ahol segíthetnének rajtunk. Nem megyünk az Úr Jézushoz! Vagy ha talán el is megyünk, nem visszük magunkban azt az élő hitet, amelyet az isteni Üdvözítő nem talált meg Izraelben, de annyira megdicsért és megjutalmazott a pogány kafarnaumi századosban.

Jézus — mindent tud! — azt is tudta, hogy küzdelem az ember élete a földön. Tudta azt is, hogy ha magunkra maradunk, ebben a küzdelemben alulmaradunk. Tudta, hogy mi az ő segítsége nélkül tehetetlenek vagyunk. És ő végtelen irgalmában és szeretetében segíteni akart rajtunk. Azért rendelte a szeretet legméltóságosabb szentségét, hogy mindig közöttünk maradjon, hogy őt könnyen felkereshessük, hogy emberi gyengeségünket szent testével és vérével táplálhassuk, erősíthessük. Ezt minden felnőtt katolikus is tudja. És az újabb időkben, különösen X. Pius pápának 1905 december 20-án kiadott a gyakori és mindennapi szentáldozásról szóló dekrétuma óta a hívek szemmel-

látható felbuzdulással igénybe is veszik a léleknek ezt az orvosságát. A gyakori — sőt napi — áldozók száma megsokszorozódott. Sajnos azonban, hogy az elfogulatlan szemlélőnek meg kell állapítania, miszerint a lelkiismeretbeli kisiklások a hívek között nem csökkentek olyan arányban, amilyenben az áldozások száma növekedett. Ez olyan tény, amely előtt kár volna szemet húnynunk. A helyesebb az, ha számolunk vele és az okát kutatjuk, hogy azt azután ki is küszöbölhessük.

Szegezzük le félreérthetetlenül: a hiba nem a szentáldozások gyakoriságában van, hanem inkább abban a felületességben, amellyel sokan az Úr asztalához járulnak.

A komolyan gondolkodó ember szívét bizonyára a mélyéig megrázzák Szent Pál szavai: „Vizsgálja meg magát az ember, és úgy egyék ebből a kenyérből és igyék ebből a kehelyből; mert aki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivel nem különbözteti meg az Úr testét.” (I Kor. 11, 29.) Itt nyilvánvalóan az

olyan szerencsétlenekről van szó, akik gonoszáságból, könnyelműségből — ki tudná megmondani? — súlyos bűnnel terheltten is merészelnék a szentáldozáshoz járulni. Az ilyenekről még egyszer megállapítjuk az Apostol szavával: ítéletet esznek és isznak! Végtelenül sajnáljuk szegényeket, de azután több mondanivalónk most az ő számukra nincs is. Legfeljebb ide iktatjuk még Aranyszájú Szent János súlyos szavait: Ne közeledjék az Úr asztalához „az embertelen, a kegyetlen, a könyörtelen és semmi esetre a tisztátalan. Ezt mondom az áldozóknak és nektek áldoztatóknak is. Mert hozzátok is kell szólanom, hogy nagy gonddal osztogassátok ezeket az ajándékokat. Mert bizony valóban nem kis bosszú vár rátok, ha valakiről tudjátok, hogy az említett bűnök valamelyikében részes és mégis megengeditek, hogy ezen asztal részese legyen; az Ő vért rajtatok fogják követelni. Legyen bár valaki hadvezér, vagy állami hivatalnok, vagy koronás fő, de méltatlanul készül az Úr asztalához közeledni, tartsd távol; nagyobb a hatal-

mad az övéni! Azért tüntetett ki az Úr akkora méltósággal, hogy ebben a fontos kérdésben ítélkezhesél.”

Mi most nem azokra gondolunk, akik szentségtörően áldoznak, hanem inkább azokra, akik nem fontolják meg kellőképpen a Szentlélek Úristen intelmét: „Az imádság előtt készítsd el lelkedet és ne légy mint az Istent kísértő ember.” (Sirák 18, 23.)

Igaz, a gondos anya: az Egyház minden áldozónak az ajkára adja a százados szavait: Uram, nem vagyok méltó... Ezzel azt akarja elérni, hogy a hívek alázatos szívvel, de egyúttal bizalommal és élő hittel eltelve járuljanak az Úr asztalához. Tévedés volna azonban azt hinni, hogy ezzel az egy fohással feleslegessé válik Sirák fiának intelme. Ő azt kívánja, hogy még az imádság előtt is készítsük elő lelkünket; mennyivel inkább kell ezt tennünk a szentáldozás előtt!

A szentáldozáshoz a legjobb előkészület az istenfélő, erkölcsös élet. Ezt nevezzük távolabbi előkészületnek. Erről most itt tovább nem akarunk szólni. Sőt nem szólunk a

közelebbi előkészületnek arról a követelményéről sem, amelyet már fentebb említettünk és amelynek értelmében annak, aki érzi, hogy súlyos bűn terheli lelkét, az áldozás előtt súlyos bűneit meg kell gyónnia. Nem kívánunk most arról értekezni, hogy mennyiben csökkentik a szentáldozásban nyerhető kegyelmet a bocsánatos bűnök. Mindez messze vezetne a magunk elé tűzött céltól. Ugyanis a mi célunk most az, hogy megmutassunk egy olyan módot, amely képessé tesz bennünket arra, hogy súlyos bűntől mentes lelkünket úgy készítsük elő a szent lakomához az Úr oltáránál, hogy a megszokottságból természetesen képződő lagymatagság ne legyen egykönnyen úrrá felettünk és ne csökkentse azt a természetfeletti nyereséget, amelyet a szentáldozásban szerezhetünk. Az Oltáriszentségben az isteni Fölség trónol. Mindkét keze irgalommal és kegyelemmel van tele; bőven osztogatja mindenkinek, aki tiszta szívvel, bizalommal és szeretettel közeledik feléje. Legfőbb kincsforrásunk csörgedez ott, mert ott

dobog az a Szív, amely az embereket annyira szerette és amely tőlünk semmit annyira nem kíván, mint hogy mi is őt viszontszeressük.

A szentekben Jézus lelkülete élt. Azért szerették annyira az Oltáriszentséget. Ők valóban értettek hozzá, hogyan kell szívükben kellemes lakást készíteni az isteni Báránynak. És az isteni Bárány megszentelte őket.

Tekints csak, kedves testvér, arra a lilimos lelkű Szent Alajosra, a Gonzága-család halhatatlan emlékü sarjára! Három napon keresztül minden imádságát, örömét, szenvedését azzal a szándékkal végezte, viselte, hogy minél méltóbbá tegye magát a következő szentáldozásra, hogy minél nagyobb gyengédséggel fogadhassa szívébe az édes Jézust. És mikor megszólalt az Úr asztalához hívó csengő szava, — hogyan ragyogott az arca a boldogságtól! Mindenki épült rajta, aki ilyenkor látta! És vajjon mi táplálta ennyire Alajos szívében a boldogságot? Élő hite Jézus jelenlétében a kenyér és bor színe alatt. Ez a hit a földiek fölé emelte őt; múltó földi

gondok ilyenkor nem gyötörték, a szórakoztató gondolatok nem kaptak helyet a Jézus szeretetébe elmerült ifjú lelkében. Mintha meg lett volna fosztva érzékeinek használatától, anyyira bele tudott mélyedni isteni vendégének fölségébe és a saját nyomorúságába és az ő vendéglátói hívásának magasztos szemléletébe.

Aki így tudott és aki így tud a szentáldozáshoz járulni, az csakhamar észreveszi, hogy a lelke napról-napra menyeibbé, szebbé válik. A tiszta szívbe bevonuló Jézus nemcsak állandó példakép, kinek utánzása nemesít, hanem egyúttal kegyelmi forrás is, aki erőt ad, hogy őt utánozhassuk.

Az ilyen, Jézust szinte szenvedélyesen szerető lélek elsősorban az Isten ajándéka. Ingyen kapott kegyelem. De ezt a kegyelmet lehet leesdekelni, lehet az útját a szívünkben előkészíteni. És vajjon mi ennek a módja? Bizonyára ebben a kérdésben is — mint mondani szokás — sok út vezet Rómába, de talán egyike a legbiztosabbaknak és a legkönnyebben járhatóknak a három isteni erénynek: a hit,

remény és szeretetnek a felindítása a szentáldozás előtt és a szentáldozás után.

Az Oltáriszentség — a szentatyák és az egyháztanítók szerint — a „hit titka, a csodák csodája, a szeretet lakomája” stb. Lehet-e tehát jobban készülni az Úr szent testének a vételére, mint az élő hit, a szilárd remény és forró szeretet felindításával? Hiszen ezeknek az isteni erényeknek a felvirágzása a szívben máris jelentős előmenetelt jelent a lelki életben.

Ügyelnünk kell azonban arra, hogy a három isteni erény felindítása a kellő gyakorlati alakban történjék, és így soha túl sablonossá, megszokottá és únottá ne váljék. Hogy ezt elérjük, ennek egyik alkalmas módja a következő:

Felteszem magamban a hármaskérdést: Ki az, aki hozzám jő? — Kihez jő? — És mivégre jő? — Ha ezekre a kérdésekre megadom magamnak a kellő választ, felindítottam a három isteni erényt. Mert mit is kell válaszolnom a felvetett kérdésekre? A szentáldozásban Jézus jön hozzám

(ezt erősen hiszem); hozzám, szegény bűnös emberhez, hogy engem megerősítsen (ebben bízvást remélek); hogy engem kegyelmeivel elhalmozzon (és ezt én szeretettel kívánom viszonozni).

Ezt a három gondolatot kell egy kissé kifejtened — és kitűnően készüléssel a szentáldozásra. Tedd körülbelül így:

Rövid, de forró előkészítő ima után képzeld el, mintha a szent ostya külszíne eltűnnék és te látnád magad előtt az édes Údvözítőt és azután kérdezd önmagadtól:

I.

Ki az, aki néhány pillanat múlva a szentáldozásban a szívembe jő?

Hited feleli: Az én Istenem, Jézusom, Údvözítőm! Az Istenember, testével és lelkével, úgy, ahogyan őt a Szűzanya szülte; úgy, ahogyan 33 éven át itt a földön élt; úgy, ahogyan értem szenvedett, meghalt és halottaimból feltámadott. Ezt erős hittel hiszem . . . Ettől a hittől, ennek erejétől

és élénkségétől függ szentáldozásom ereje is.

1. Belemélyedek ennek az én isteni vendégemnek a szemlélésébe. Nézem az ő szépségét, nagyságát, méltóságát... Róla mondotta Gábor főangyal: „Ez nagy leszen és a Magaságbeli Fiának fog hivatni” (Lk. 1, 32.); ő az, akiről Szent Pál azt írta a zsidókhoz intézett levelében, hogy az Atya „dicsőségének fénye” (1, 3.); ő az, akinek szívében „az Istenség teljessége lakozik”. Ő az én vendégem lesz és az én lelkem örömmel ismeri fel benne az örök Istent, ki mindig ugyanaz és soha nem változik; aki mindent tud és mindent lát a múltban, jelenben és jövőben egyaránt; ő az, aki ismeri még legtitkosabb gondolatainkat is, mert lényével mindent betölt. Ő a mindenható, mert előtte semmi sem lehetetlen — ami végtelen szentségével és bölcseségével összefér; ő az, aki a jókat szereti, a gonoszokat bünteti; ő az, akinek irgalma végtelen és jósága határtalan, mert az őszintén megtérő bűnösnek mindent felejt, mindent megbocsát, sőt szere-

tetében önmagát adja erősítő ételül, hogy megtérése után a bűnbe többé vissza ne essék. Ő, az igazságos és hűséges Isten jó hozzám, aki se nem ámit, se nem csalatkozik; szereti azokat, akik nem szeretik a hazugságot, a képmutatást, az álnokságot, mert ő maga is hű ígéreteinek a teljesítésében...

Ezekbe és ezekhez hasonló gondolatokba merülök, mintha valahol kívül állanék a világ keretein túl... Most semmi sem érdekel, csak az én magas vendégem személye, az ő végtelen tökéletessége és jóságos méltósága. És ő hozzám jő, a szívemben állít magának trónust, a lelkemben vesz lakást... az a Jézus, akire a Jordán folyónál galamb képében szállott az Isten Lelke, miközben a kinyílt egekből fenséges szózat hallatszik: „Ez az én szerelmes Fiam, ki-ben nekem kedvem telt.” (Mt. 3, 17. és 17, 5.)

Krisztus szent vérével megváltott lelkem! Érhet-e téged nagyobb kitüntetés ennél, hogy ilyen vendéget fogadhatsz? Szívem, te most nemsokára

valóságos betlehemi jászol lész, amelyben megpihen az angyalok Ura: a kis Jézus, kinek születésénél menyeyei seregek énekelték: „Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség a jóakarató embereknek.” Ó édes Istenem! Ki vagyok én, hogy ekkora boldogságban részesítesz?!

2. Jézus, az Isten jő az én szívembe. Amde ő ember is! Olyan ember, kiben az Isten tökéletessége lakozik. Minden hatalom, minden kegyelem, minden erény! A legtökéletesebb módon! Hiszen róla mondotta az angyal: „Ime méhedben fogansz és fiat szülsz és az ő nevét Jézusnak hívod” (Lk. 1, 31.) és róla mondotta a sasröptű szeretettanítvány: „És az Ige testté lön és miköztünk lakozék . . . És láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyetlen szülöttének dicsőségét, telve malasztal és igazsággal.” (1, 14.)

Magam előtt látom az imádandó szent Szívet, a szeretet és irgalmasság tűzhelyét. Szeretettel szemlélem az őt dicsőséges szent sebet és megváltásunk szent jeleit. Lélekben megcsókolom az érettem átlyuggatott szent

kezeket és lábakat és meghatódottan szemlélem a töviskoronát, a koronázás miatt az arcon, a halántékokon lecsurgó szent vért... Odatartom lelkemet, mint valami kifeszített vásznat, hogy a szent vér tisztára mossa azt. Elmélyedek Jézus szent Szívének drágalátos sebébe és ott ízlelem, ott tanulom, mennyire szeretett engem az én Üdvözítőm... Ez a szeretet indítja őt most is arra, hogy szívembe jöjjön...

3. Hogy hitem minél jobban mélyüljön, fontolóra veszem a szent megváltás istenien fenséges tényét. A szenvedés jelenetei egymásután peregnek le előttem és az Oltáriszentségben rejtőzködő Jézusra tekintek, szívem, szám önkénytelenül imát rebeg: Édes Jézusom, szívem Királya, ki most a szentségi külszinek alatt valóban itt lakozol és szívembe jönni készülsz — imádlak téged! Jézusom, aki annakidején szeretettel vonzottad jászolkádhoz a jámbor pásztorokat és a napkeleti bölcseket, — aki éjnek idején menekültél a dühöngő és életed ellen törő Heródes pribékjei elől,

— aki Egyiptomból visszatérve a názáreti szegényes életviszonyok között mindenben engedelmes voltál jószágos szülőidnek, — aki apostoli életed folyamán három évig jártad Palesztina városait, falvait és tanyáit, felkerested a betegeket és a bűnösöket, meggyógyítván az előbbieket és megtisztítván az utóbbiakat, — aki megáldottad, megvigasztaltad és boldoggá tetted mindazokat, kik bizalommal és szeretettel közeledtek hozzád, — aki környezetednek tanításoddal és jópéldáddal mutattad az örök üdvösségre vezető utat, — aki érettünk vért izzadtál, megostoroztattál, tövissel koronáztattál, a nehéz keresztet szent vállaidra vetted és felvitted a Kálvária hegyére, hogy ott, azon, érettem kínos halált szenvedj, — aki megnyitattad szent Szívedet, hogy az nekem mindenkor biztonságos menedékhelyem lehessen, — aki sírodból dicsőségesen feltámadtál és a mennyekbe mentél, hogy onnan eljőjj ítélni eleveneket és holtakat, — hiszem, hogy itt vagy az Oltáriszentségben, te, aki egykor nekem is bírám lész és ítél-

kezni fogsz örök sorsom felett. Jöjj, édes Jézus és gyámolítsd az én gyarló hitemet . . .

II.

Miután ilyen és hasonló gondolatokkal felébresztettem magamban a hitet, felteszem a másik kérdést:

Ki vagyok én, akihez Jézus a szentáldozásban betér?

A feleletet úgy alakítom, hogy az bennem felébreszthesse a reményt.

1. Ó Uram, Istenem! Csodálattal eltelve kell kérdenem magam: honnan van az, hogy te szívem vendége kívánsz lenni? „Vajjon mi az ember, hogy megemlékezel róla, és mi az ember fia, hogy meglátogatod őt?” (8. zsolt. 5.)

Ha kellőképpen belemélyedek ebbe a gondolatba, tehetetlenségem tudatára ébredek és megmozdul bennem az alázatosság érzése és a bánat elkövetett bűneim felett. Mert hát ki is vagyok én — az én isteni vendégem mindentlátó szeme előtt? Testem? Valóságos nyomorfészek, telve pa-

nasszal, fájdalommal, törekenységgel és tehetetlenséggel... Olyan nyomorult, mint bármelyik földi féreg. Egy pillanat elég, hogy a halál végezzen vele és átutalja azt a rothadás és enyészet törvényének. Lelkem? Az halhatatlan ugyan, de milyen hálátlan, milyen hűtelen, milyen könnyelmű?! Milyen vak a kötelességekkel szemben, milyen tehetetlen a kísértésekben, milyen száraz, hideg, érzéketlen imádságaimban és Isten szolgálatában?! És ez a hideg lélek, ez a nyomorúságos szív van arra kiszemelve, hogy Jézust magába fogadjal. Hogyan fogja ott magát érezni a fönsges isteni vendég? Aki előtt a kerubok és szeráfok is remegnek...

2. Milyen a multam? Mit lát ott Jézus? Bűnt? Súlyosakat is? Mindenesetre megszámlálhatatlan bocsánatos bűnt, tökéletlenséget, szennyet, könnyelműséget... Nem lopózik önkénytelenül is könny a szemembe aljasságom miatt? Bizony, itt az ideje, hogy elszántan nekilássak a javulásnak. Mindenekelőtt meg kell őszintén siratnom előbbi hűtlenségeimet, szív-

beli töredelemmel kell erős fogadást tennem és szívem mélyéből könyörögnöm: Uram, „ifjúkorom bűneire és botlásaira ne gondold vissza“! (24. zsolt. 7.) „Ki ad fejemnek vizet és szememnek könnyforrást, hogy éjjelnappal sirassam“ gonoszságomat? (Jer. 9, 1.) Valóban ideje, hogy felkiáltsak az evangéliumi vakkal: Jézus, Dávid fia! Könyörülj rajtam... Ha akarsz, meggyógyíthatsz engem... Uram, légy irgalmas nekem, szegény bűnösnek!

Minél jobban átérzem semmisségem, annál nagyobb bizalommal fordulok Uram-Istenemhez, mert reménykedem az ő végtelen jóságában és irgalmában, amely egyedül képes rajtam segíteni. Hiszen az én isteni vendégem éppen azért jön hozzám oly szeretettel, mert segíteni akar rajtam. Ily módon megalázódásom újra meg újra a remény és bizalom forrásává válik. Hiszen már a Zsoltáros is megmondotta, hogy „áldozat Istennek a kesergő lélek; a töredelmes és alázatos szívet, ó Isten, nem veted meg.“ (50, 19.) Igaz, hogy önmagamra hagyatva

remegnem kellene isteni vendégem fönsége előtt, mert annyira nyomorult vagyok; de hitem súgja, hogy Jézus jósága és irgalma még az én nyomorúságomnál is nagyobb és ő éppen azért jön hozzám, hogy engem irgalmának karjai közé emeljen. Ez a tudat reménnyel és bizakodással tölt el.

3. Reményem valóban nem hiú ábránd és nem színes légbuborék. Hiszen mennyi kegyelmet kaptam már gyermekkorom óta?! Átpillantok életem fontosabb mozzanatain, amelyekben Jézus különösen kegyes volt hozzám. Jézus sokat ígért nekünk, de valóban sokat is adott.

Ó, édes Jézus! A szentáldozásban most magamhoz szándékozlak venni. Te mindig szívesen kerested fel az elhagyottakat, a betegeket, a bűnösöket... Én ilyen vagyok! Te mondád: Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtok és terhelve vagytok és én megnyihílek titeket; kérjetek és adatik nektek; keressetek és találni fogtok; zörgessetek és megnyittatik nektek. (Lk. 11, 9.) Mint életedben, úgy mondod most is e szentségben: „Azért

jöttem, hogy életük legyen és bővebben legyen." (Jn. 10, 10.) Ezek a hívó szavak, ez a biztatás nem nekem szól-e? Tudom, hogy gyarló teremtményed vagyok, — de nem éppen gyarlóságom-e a legjobb biztatás, hogy bizalommal hozzád járuljak; hiszen te tudsz, csak te tudsz — és te akarsz is rajtam segíteni. A te szerető Szívedbe helyezem minden bizodalommat és a te irgalmadba horgonyzom le minden reményem, mert tudom, hogy te meg fogsz segíteni. „Benned bízom, Uram! Ne szégyenüljek meg mindörökké.” (30. zsolt. 2.)

És ha a megingathatatlan remény útjára lépek, nem járok süppedékes, bizonytalan talajon. Nem is én járom ezt az utat először! Mekkora bizalommal mentek — édes Jézus! — jászolodhoz az egyszerű pásztorok! Mennyi megnyugvást találtak közeledben Názáretnek és környékének szegény lakói! Hiszen valóságos közmondássá vált közöttük az ige: Menjünk, nézzük meg Jézust, Mária fiát és megkönnyebülünk! . . . Milyen bizodalommal tekintettek fel hozzád a betegek! Hol

van vajjon az az orvos, aki oly szeretettel segítene betegein, mint te tetted? Az a vérfolyásos asszony, a poklosok, a vakon született, a naimi ifjú, Jairus leánya . . . Ha ezek most megjelenének itt közöttünk, mennyit tudnának ezek a te jóságodról és hatalmadról beszélni!? Az ő beléd helyezett bizalmuk valóban nem vallott szégyent. Az enyém sem fog szégyent vallani! Oly sokat megsegítettél, engem is meg fogsz hallgatni, rajtam is fogsz segíteni . . .

Jöjj, Jézusom! Szívem nagy bizalommal vár téged. Hiszen te ugyanaz vagy itt a szentségben, mint aki voltál akkor, mikor a bénáknak és sántáknak visszaadtad száz és ezer ember láttára megrokkant egészségüket. Nyujtsd ki kezed és illess engem, mint annakidején a süketnémával tetted és én hallani fogok és magasztalni fogom Isten hatalmát és könyörületes jóságát . . .

Ki áll szívem ajtaja előtt? És vajjon mit kíván? A kenyér színébe rejtett Jézus ez és imígyen szól hozzám: „Ime, az ajtó előtt állok és zörgetek.

Aki hallja az én szómat és megnyitja nekem az ajtót, bemegyek hozzá és vele vacsorázom és ő énvelem." (Jel. 3, 20.) Édes Jézus! Hallottam zörgétedet és megértettem szózatodat; hogyné sietnék ajtót nyitni? Hogyné sietnék szívembe fogadni és így Szíved minden kincsével egyesülni? Hallottam és ismerem a Szentlélek biztatását: „Legyen hitetek az Istenben. Bizony mondom nektek, ha valaki a hegynek mondja: Indulj meg és merülj a tengerbe — és nem kétkedik szívében, hanem hiszi, hogy megtörténik mind, amit mond, megleszen neki." (Mk. 11, 22. 23.) Ezeket a biztató ígéretet te mondottad földi életedben tanítványaidnak. Vajjon velünk szemben szűkmarkúbb volnál? Nem, nem! A te ígéreteid örök érvényűek. Jézusom, én ebben feltétlenül bízom és remélek benned . . .

III.

Élő hittel és ilyen szilárd reménnyel a szívemben — a szeretet önkénytelenül fellobog és eltölti egész lényem-

met. Ez a szeretet lesz a menyegzős ruha, amelyben az isteni vendégségen résztveszek.

Hogy szeretetemet minél lángolóbbá tegyem, felvetem már a harmadik kérdést is:

Mi célból jő Krisztus a szentáldozásban az én szívembe?

Az egyenes kérdésre megvan az egyenes felelet is: hogy szívemet meggyógyítsa, a küzdelmekhez felvértezze és megszentelje. A halálos bűnnel szennyezett léleknek Krisztus nem akar segíteni a szentáldozásban; sőt aki ilyen állapotban áldoznék, az újabb súlyos bűnt követne el. Akit tehát az a szerencsétlenség ér — és van-e ennél nagyobb szerencsétlenség? — hogy súlyos bűnbe esik, annak a szentáldozás előtt őszintén és töreldelmesen meg kell gyónnia. Ebben az esetben ez a gyógyulás egyetlen útja. A súlyos bűnben sínylődő lélek nem beteg, hanem halott; itt gyógyításnak semmi helye. Itt csak a halottaiból való feltámasztás segít és ez Isten

rendelése szerint — csak a szentgyónás által történik.

Akinek lelkét nem terheli súlyos bűn, azért még az sem mondhatja magát teljesen egészségesnek. A testi életben is számos fok van a teljes egészség és a halál között: a különféle betegségek! Így van ez a léleknél is. Az ilyen léleknek hoz gyógyulást a szentáldozás, ha kellőképpen járul az Úr asztalához. Abból a szívből, amely szeretettel fogadja magába Üdvözítője szent testét, Jézus kiűzi mindazt, ami abban káros, eltávolítja, ami az üdeségnek, a megszentelő kegyelemnek a fényét homályosítja . . .

Jöjj tehát, édes Jézusom és vértedz fel, erősítsd meg lelkemet az érzékségre hajló test alattomos támadásai ellen; fékezd meg bennem a kíváncsiság, a szeszély és szenvedély piszkító hullámait. Jöjj és oltsd ki bennem a világiás gondolkodás üszkét és gyógyítsd ki azokat a sebeket, amelyeket eddig ez az ártalmas nyavalya szívemre égetett. Tiszta szerelmed szent tüzével irtsd ki belőlem mindazt, ami a szemek kívánsága, a test kívánsága

és az élet kevélysége. Hiszen te tudod, hogy ezeket nem szereti a te mennyei Atyád, pedig az én áteredő bűnnel fertőzött szívem ezek után áhítoz. Hitem mondja, hogy küzdeni kell eme rothasztó hajlam ellen, de mikor magamban annyira gyenge vagyok! Jöjj, édes Jézus és adj ehhez a szent küzdelemhez erőt és kitartást, hogy jobb belátásom ellenére újból hűtlen ne legyek hozzád, mint annyiszor voltam a múltban. Csepegtess szívembe kedvet az imádság iránt; add, hogy megízleljem, milyen édes az Úr és milyen könnyű és szelíd az ő igája.

A világ kinyujtotta utánam csápjait, de ha megkaparint, keserű csalódásban részesít; először körülhízeleg, hogy azután annál kegyetlenebbül üldözhessen. Édes Jézus! Útáltasd meg velem ezt a ravasz ellenségemet és őrizz engem tőle. Add oltalmadat az üldöztetésekben, alázatosságot és Isten akaratán való megnyugvást, mikor ártatlanul meghurcolnak, türelmet a mindennapi élet küszködéseiben, édességet keserű könnyeim közepe tette . . . Kinek nincsen sebe, amelyre

gyógyír kellene? És ezt a gyógyírt ki tehetné rá, ha nem te, Jézusom? És hogyan gyakorolhatnád ezt velem jobban, alkalmasabban, mint ha a szívembe fogadlak szereteted szentségében? Valóban! Nincs jobb, hasznosabb, üdvösségre vezetőbb dolog a szentáldozásnál, ha a kellő módon, tüzes szeretettel végzem azt. Semmi sem finomítja annyira a lelket, semmi sem pezsdíti fel annyira az erényes életet, semmi sem biztosítja annyira az örök üdvösséget, mint ez a nagy szentség. Az Úr asztalánál szívünkbe plántáljuk a halhatatlan élet csíráját, az örök boldogság zálogát. Úgy van! A jól végzett szentáldozás a mennyei örök haza előcsarnokába helyez engem... Közel Jézushoz. Közel? Nem, ez nem mond mindent. Egyenesen Jézus Szívére!

Igaz ugyan, hogy a szentségek első sorban a lélek javára vannak rendelve. De az is igaz, hogy a lélek által csodálatosan hatnak a testre is. Jézus megszenteli testünket, mindenegyes érzékünket, de különösen megszenteli a szívünket, annak vágyait, hajlamait,

kívánságait... Ilymódon valóban beigazolódik a népek apostolának szava: a jó szentáldozás után élek én, de már nem is én élek, hanem inkább Jézus él énbennem! Jézus megváltói érdemei ragyognak fel rajtam és bennem. Vagy nem azt jelentik e szavak, amelyeket nem emberi lángelme agyalt ki, hanem az örök bölcsesség ajkáról hangzottak el: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, énbennem lakik és én őbenne. Amint engem küldött az élő Atya és én élek az Atyáért, úgy aki eszik engem, ő is él én értem.” (Jn. 6, 57.)

A földön a legnagyobb gyönyörűség az emberi szívben lakik a jó szentáldozás után. Ó, édes Üdvözítőm! Bárcsak át tudnám ezt minél mélyebben érezni és megízlelni, hogy így azután annál élénkebben megszeresselek téged és megvessem azokat az örömeket, amelyekkel a romlott természet, a csalárd világ és a ravasz sátán kábítja szívemet. Bárcsak úgy tudnálak szeretni, hogy minden áldozásom után még epekedőbb szívvel vágyódjam a te végtelen szereteted

után, amelyet nekem szent tested és véred vételében nyújtasz...

*

Az oltárnál csendítenek. Elérkezett a várva-várt pillanat. Szívem ég a vágytól: „Jöjj, Uram Jézus!” Ebben a meleg fohászban, mint a sok fény-sugár egy gyújtópontban — egyesül eddigi érzelmeim sugárkévéje. Ezt lihegi hitem, ezt súgja reményem és ezt lobogja szeretetem: Jöjj, Uram Jézus! És minél őszintébben fakad e fohász a lelkem mélyéből, annál erősebb bennem a három isteni erény és annál jobban fog összeforrni a szent-áldozásban az én boldog szívem Jézus szent Szívével.

A pap kifordul a nép felé. Kezében tartja őt, kiről fennhangon vallja: Ime, az Isten Báránya, íme, aki elveszi a világ bűneit! És azután emlékeztet arra, hogy bár angyalok volnánk, mégis tiszta kegyesség, hogy Jézus szívünkbe jő. Azért mondja háromszor is: Uram! Nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak szóval mondd, és meggyógyul az

én lelkem. Én is vele vallom, mert érzem, hogy nem vagyok méltó... De hogy ez a vallomásom minél jobban megragadja szívem, úgy mondom ki háromszor e szavakat, hogy az értelmi hangsúlyt mindig máshova teszem, és pedig úgy, amint itt a *dült betűk* mutatják:

1. *Uram*, nem vagyok méltó...
(Felindítom a mély hitet és hódoló szeretet érzelmét.)

2. *Uram*, *nem vagyok méltó*...
(Felindítom az alázatosság érzelmét.)

3. *Uram*, nem vagyok méltó..., *hanem csak szóval mondd és meggyógyul az én lelkem.* (Felindítom a remény, bizodalom és hálás szeretet érzelmeit.)

Jöjj, Uram Jézus! Milyen édes érzés! Milyen boldog tudat. Ebben a lelki állapotban iparkodom magam megtartani, amíg rám nem kerül a sor az áldoztatópadnál. Ebben az igyekezetemben segítségemre lehetnek ilyen és ezekhez hasonló fohászok: „Égek! Harmatozzatok onnan felülről és a fellegek csöpögjék az igazat; nyíljék meg a föld és teremje az

Üdvözítőt." (Iz. 45, 8.) Uram! „Ébreszd föl hatalmasságodat és jöjj el, hogy megszabadíts minket." (79. zsolt. 3.) „Miként a szarvas kívánkozik a vízforrásokhoz, úgy eped az én lelkem utánad, ó édes Istenem." (41. zs.) „Szomjúhozik lelkem az erős, élő Isten után; mikor jutok el és jelenek meg Istenem színe előtt?" (U. o.)

De íme, most már én következem. Lelkem! Fogadd boldogan az érkező isteni Jegyest. Jöjj, Uram Jézus! . . .

HÁLAADÁS

Hála a jó Istennek, napjainkban szépen elterjedt a gyakori szentáldozás szokása. Sajnos, a mindennapi életet nyitottabb szemmel néző és a Jézust szerető ember könnyen észreveszi, hogy sokan az áldozók közül sokkal kisebb haszonnal járulnak az Úr asztalához, mint ahogyan azt tehetnék. Egyik oka ennek kétségkívül a hiányos előkészületben rejlik. Bizonyos, hogy a jó előkészület megszorozza az áldozás által nyerhető kegyelmeket. Ki kell azonban nyomatékosan emelni, hogy az előkészület még nem minden!

A higgadtan gondolkodó, józan ész is rájön arra, hogy Istennek ezért az egészen kiváltságos szeretetéért, amely őt szívünkbe hozza, buzgón hálát kellene adni. „Mindenben hálát adjatok; mert ez az Isten akarata Krisztus Jézusban mindnyájatok

íránt." (Tessz. 5, 18.) Ha már mindenben, mennyivel inkább a szentáldozás után?!

Abban, azt hiszem, mindenki egyetért velem, hogy életünk legdrágább percei, legédesebb pillanatai azok, amikor szívünkbe tér a kenyérszínbe rejtezett isteni Ige, hogy azt mintegy tabernákulummá avassa. Érdemes egy pillanatra szemügyre venni, hogyan viselkedtek ilyenkor Isten kedvencei: a szentek. Elmélyedtek, szinte elvesztek a bensőséges áhítatban, mikor a szentáldozás után hálaadásba merültek. Ezekben a kiváltságos pillanatokban terjesztették elő az isteni Szívnek különös kéréseiket... És az Istent szerető léleknek mindig van éppen elég kérnivalója. Ezért tudtak ők olyan nehezen megválni az Úrtól és visszatérni a szürke mindennapi foglalkozások közé... Nem megszakásból, szeretetből vették magukhoz az Urat.

Milyen másként tapasztaljuk ezt mi templomainkban?! Hány ember, alighogy megáldozott, máris belemerül újra anyagias gondjaiba, és az élet

mint valami száraz falevelet máris hajszolja tova az Úrtól az élet zűrzavarába... Gyengék a szeretet száilai, amelyek őket az Úrhoz fűzik.

Aggasztja őket a mulandó akkor és ott, amikor és ahol örök értékeket nyerhetnének!...

A szentek nem így tettek. Minden ügyességüket felhasználták arra, hogy minél gyakrabban egyesüljenek Jézussal és utána teljes átadással merültek a hálaímába. Sőt azon voltak, hogy erre másokat is megtanítsanak. Szent Terézia, ez a szeráfi lélek, gyakran mondogatta: „A szentáldozás után Jézus szívünkben az irgalom trónján ül, hogy kegyelmeit közöttünk kiossza. Innen kérdi tőlünk: Mit akarsz, hogy cselekedjem neked? Mert hiszen látod, csak azért jöttem közétek az én mennyei Atyám boldog honából, hogy téged kegyelmeimmel elárasszak. Kérj tőlem ami és amennyi tetszik, mindent megadok.” És Liguori Szent Alfonz hozzáfűzi: „Könnyelműség volna tehát ezt a meggazdagodásra kínálgató alkalmat ki nem használni! Az isteni vendég nem szokta

szűkmarkúan fizetni a neki nyújtott szállást, ha azon jól fogadják.”

A jámbor lélek a szentáldozás után csendesen meghúzódik helyén, hogy zavartalanul foglalkozhassék isteni vendégével. Nem kell-e nekem is így tennem? Arra a negyedórára leteszem földi gondjaim szennyes ruháját és Jézus szeretetének ünneplőjébe öltözöm, minden figyelmemet Jézusra irányítom. És ha mégis eszembe jutnának apró-cseprő bajaim, az csak azért történik, hogy Isten segítségét esdjem le szerencsés megoldásukhoz.

Amde felmerül a kérdés, hogyan töltssem el mégis a legpraktikusabban a hálaadás értékes perceit? Ismét három kérdést vetek fel magamnak:

Ki jött a szentáldozásban a szívembe? Kihez jött? És mivégre jött? Amíg Jézus minden szóbeli ima és gondolatváz nélkül szól szívemben, addig nem is keresem én a módot, hogyan társalogjak vele. Minden további nélkül átadom magam szeretetének és úszom benne, mint a halacska a tó tiszta vizében. Emeljen, amennyire akar; vigyen, ahová neki tetszik; szenteljen

meg a maga módja szerint. Nekem olyankor elég az érzés, hogy őt szeretem.

Ez a hangulat azonban sokszor a jól végzett szentáldozás után is ki marad, vagy legalább is nagyon hamarosan véget ér. Ilyenkor van azután gyarlóságomnak szüksége mankóra, hogy a hálaadás idejét ne töltssem meddően, *hanem kellő lelki táplálékot találjak benne*. Erre ismét csak a legjobb eszközök egyikének ajánlkozik, ha — mint azt az előkészületnél is tettem — felkeltem a három isteni erényt: a hitet, a reményt és a szeretetet, hozzájuk kapcsolom az imádás, a hála érzelmeit.

I.

Ki az, aki a szentáldozásban szívembe tért? — kérdem magamtól. Nem a hittudósok mélyenszántó gondolataival, hanem a magam egyszerű módján felelek is a kérdésre: Jézus, az én Megváltóm, Istenem és legfőbb mindenem lakik az én szívemben. Az ő egész isteni lényével, annak minden

tökéletességével. Ott lakik tehát ő, a mindenható, a mérhetetlenül nagy, a végtelenül bölcs, a páratlanul szent... Az Istenség teljessége! Szívemnek vendége ő, aki mindent lát, mindent tud, mert még a szív legrejtettebb redőiben is világosan olvas...

Jézus él bennem mint Isten és mint ember minden kegyelmével és minden érdemével, öt szent sebével, értem megnyitott Szívével és egész jóságos lelkével. Az a Jézus, akinek az angyalok szünet nélkül éneklik a szent, szent, szent dicsőítő himnuszt. Jézus él bennem, aki kedves gyermekségének, munkás férfikorának, kínszenvedéssel megszentelt élete alkonyának minden tettével és végül a keresztfáról elhangzott bámulatos szavaival adott nekem lélekemelő oktatást.

Elsuhannak lelki szemeim előtt a megváltás nagy művének egyes titkai... Amelyik jobban megragadja szívemet, annál tovább időzöm, abba jobban elmélyedek, azzal az élénk tudattal, hogy ez a Jézus, aki mindezt értem eszközölte, most az én szívemben él és pihen. Milyen édes érzés

lehetett, mikor az áldott Szűzanya és Szent József a karjukra vehették és ölükben ringathatták — és én? A szívemben hordozom! Milyen boldogok lehettek az egyszerű pásztorok, mikor jászolóhoz járulva megcsókolhatták piciny kezét és lábucskáját; mekkora gyönyörrel szorította keblére édes Megváltóját remegő karjaival az agg Simeon... És ez a kisdéd most az én szívem vendége! Mekkora kitüntetés lehetett az angyali lelkű János apostolnak, mikor szabad volt fejét Jézus áldott keblére hajtani és ott hallhatta Jézus szent Szívének dobogását... És ez a Szív most az én keblemben dobog! A keresztfán életét adta, vérét hullatta értem... és ez az élet, ez a szent vér most engem éltet. „Az én testem valóban étel, az én vérem valóban ital; aki eszi az én testemet és issza az én véremet, én bennem lakik és én őbenne.” És én ettem az Úr testéből, ittam az ő véréből... Ó, édes Jézus, mivel és hogyan köszönjem meg neked ezt a szinte szédítően nagy kegyelmet?

Jézus szeretetében a legszorosabb

életközösségre lépett velem! Hátatelt szívvel rebegek a Zsoltáros szavát: „Mivel viszonzom az Úrnak mindazt, amit velem cselekedett?” (115, 12.) Csak örülni tudok és örömben felkiáltok a Próféta szavával: „Örvendve örvendek az Úrban, és lelkem ujjong az én Istenemben, mert felöltöztetett az üdvösség ruházatába és az üdvösség köntösével vett körül.” (Iz. 61, 10.) És örömben imádvá borulok le a szívemben rejtező isteni Fölség előtt és lelkem mélyéből kiáltok fel Szent Tamással: „Én Uram és én Istenem!” vagy Péter apostollal: „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia!” „Teljes az ég és a föld a te dicsőségeddel.” (Iz. 6, 3.)

„Magasztaljad én lelkem az Urat és minden, ami bennem vagyok, az ő szent nevét!” (102. zs.) Minden érzésem magasztalja az Urat. Szemem nyílj meg és lásd, ha van-e ehhez fogható szeretet a világon: Jézus, az Isten Fia az én nyomorúságos szívemben. És örömmel jött; nem is mertem volna őt magamhoz venni, ha ő erre nem biztatott volna... Fülem! Hallottál-e

már valaha ilyet? Ime, az Isten Báránya, íme, aki elveszi a világ bűneit — azért jött, hogy a lelkembe szálljon és bűneimet is elvegye... Szívem! Tudsz-e elegendőképen örülni ezen csodás dolgok hatása alatt? Vagy talán inkább azt kérdelem: elfér-e benned mindaz az öröm, amelyet Jézus jósága kivált benned? Ugyebár — egyedül nem is bírod elviselni, nem tudsz az Istennek ekkora jótéteményért elégséges hálát adni. Rajta hát, szólítsd fel teremtménytársaidat, hogy veled együtt magasztalják az Urat. Igen, „áldott vagy, Urunk, atyáink Istene! Dícséretreméltó, dicsőséges és fölötte magasztos mindörökké, és áldott a te dicsőséges szent neved... Áldott vagy dicsőséged templomában... Áldott vagy királyi trónodon... Áldott vagy, ki a mélységeket szemléled és a kerubok felett trónolsz... Áldott vagy az ég erősségében... Áldjátok az Urat az Ūrnak művei mindnyájan, dícsérjétek és felette magasztaljátok őt mindörökké. Áldjátok az Urat, az Ūr angyalai... Áldjátok az Urat, egek, vizek mind az

ég felett... Aldjátok az Urat, az Úr
erői mindnyájan... Aldjátok nap és
hold és az ég csillagai, — minden
záporosó és harmt. Aldjátok az Urat
az Isten szelei, tűz, forróság, hideg
és meleg... Aldjátok az Urat harmat
és dér, fagy és hideg, jég és hó; dí-
csérjétek és magasztaljátok őt mind-
örökké! Aldjátok az Urat éj és nap,
világosság és sötétség, villámok és
fellegek. Aldja az Urat a föld, hegyek
és halmok, a föld terményei mind-
nyájan... Aldjátok az Urat források,
tengerek és folyamok, nagy halak és
minden, ami a vizekben mozog...
Aldjátok az Urat az ég madarai
mindnyájan, vadak és barmok...
Aldjátok az Urat emberek fiai... az
Úr papjai, szolgái, igazak szellemei és
lelkei, szentek és alázatos szívűek,
dicsérjétek és felette magasztaljátok
őt mindnyájan... Adjátok hálát az
Ūrnak, mert jó, mert irgalma örökké-
való..." (Dán. 3.) Fölvívom a tisztí-
tóhely foglyait, felszállok a szentek
millióihoz, az angyalok karaihoz és
valamennyiüket felszólítom, imádják,
magasztalják velem az Urat, adjanak

hálát neki azért a nagy irgalomért és szeretetért, amelyet velem gyakorolt, mikor a kenyér és bor színe alatt szívembe jött. Alázatosan megostromlom még magát az ég fenséges királynőjét, a szeplőtelen Szűzanyát is, segítsen nekem leróni a köteles hálát azért a kimondhatatlan szeretetért, amelyben isteni Fia részesített engem. Adja nekem kölcsön az ő Isten előtt annyira kedves szívét és adja ide ajkát, hogy olyan lángoló szeretettel és imádással mondhassam el az ő szép imádságát: „Magasztalja az én lelkem az Urat és örvendez az én szívem megváltó Istenem felett. Mert ránézett szolgálója kicsinységére; ime, mostantól fogva boldognak hirdet engem minden nemzedék. Mert nagy dolgot cselekedett nekem a Hatalmas, kinek szent az ő neve. És irgalma nemzedékről nemzedékre azokon van, akik őt félik. Hatalmas dolgokat művelt karja erejével, szétszórta a szívük terveiben kevélykedőket. Hatalmasokat levetett a trónról és kicsinyeket felemelt. Éhezőket betöltött jókkal és üresen bocsátott el gazdagokat. Felkarolta Izraelt,

az ő szolgáját, megemlékezvén irgalmasságáról, amint szólott vala atyáinknak, Ábrahámnak és ivadékainak mindörökre." (Lk. 1, 46. sk.) Ó, édes Istenem! Mindez valóban beteljesedett rajtam a szentáldozásban. Milyen végtelen a te irgalmad!

II.

A szeretet lángjába borult szívem az Úr ilyetén szeretetének szemléletére és az ő alázatosságának hívő lélekkel való megfontolása által. Ön-kénytelenül is azt kérdem magamtól:

Ki vagyok vajjon én, akihez az isteni vendég ily nagy szeretettel betért? És ha szemügyre veszem magam, mennyire más kép tárul elém, mint azok, amelyekkel az imént foglalkoztam! Magamra tekintve még fokozódik csodálkozásom azon, hogyan is lehettem én részese ekkora kegyelemnek, hogy Jézus az én szívemet ennyire kitüntette? Szinte megzavarodom ettől az összehasonlítástól és alázatosan borulok Jézus színe elé,

hogy nagy jóságát megköszönjem. Édes Üdvözítőm, hát ilyen jó vagy te? Akkor bizodalمامat és minden reménységemet nyugodtan helyezhetem beléd és tudom, hogy nem fogok csalódni...

Mert bizony az a távolság, amely engem Jézustól elválaszt — szinte megmérhetetlen és ő ezt mégis áthidalta. Ennyire szeret és a szeretet nem ismer távolságot, nem ismer lehetlent. És ha mégúgy egészen megismerhetném gyarló eszemmel az ő végtelen fenségét és megismerhetném az én igazi semmiségemet! De hát ezt nem lehet, mert őt teremtett értelem egészen soha meg nem ismeri; annyira fenséges! És magamat sem ismerem meg soha egész nyomorúságomban, mert ehhez tudni kellene, hogy milyen rossz a bűn, amellyel Istent annyiszor megbántottam. Ámde ez a szinte mérhetetlen távolság őt nem tartotta vissza attól, hogy hozzám leereszkedjék és engem magához felemeljen... Milyen jó vagy, édes Jézus!...

Megható jelenet lehetett az, mikor Mária meglátogatta rokonát, Erzsébe-

tet. Az öreg rokon szinte nem akar hinni a saját szemének és ámulva kérdi: „Hogy jutok én ahhoz, hogy az én Uramnak anyja jön hozzám?” (Lk. 1, 43.) Mennyivel inkább megvan nekem minden okom arra, hogy csodálkozva kérdezzem: Hogy jövök én ahhoz, hogy az én Üdvözítőm a szívembe jöjjön?! Önkénytelenül a fülembe cseng a Zsoltáros szava: „Mi az ember, hogy megemlékezel róla? Vagy az ember fia, hogy meglátogatod őt?” (8, 7.)

Salamon az Úrnak fényes hajlékot épített és amikor meglátta az Úr fönségét a templomra alászállni, elragadtatással kiáltott fel: „Ha az ég és az egek egei téged be nem fogadhatnak, mennyivel kevésbbé ez a ház, amelyet én építettem?!” (II. Krón. 6, 18.) És én hozzátehetem: Mennyivel kevésbbé az én bűnökkel talán, de mindenesetre tökéletlenségekkel szennyezett szívem?! Te — édes Jézus! Felfoghatatlanul tökéletes vagy, én meg annyira ütődött! Te végtelen nagyság, én meg parány! Te mindent átölelő bölcsesség, én meg szinte a megtestesült

tudatlanság! Te az élő Szentség, én meg nyomorúságokkal telített bűnös. Mennyi minden nem tetszik szent szemednek rajtam, neked Istenemnek — rajtam, por és hamu teremtményeden — és mégis — ó, édes Teremtőm és egykoron Bírám! — te szívembe jöttél, hogy engem megvigasztalj... Nem kellene-e felkiáltanom Péterrel: „Menj ki tőlem, Uram, mert bűnös ember vagyok én!” (Lk. 5, 8.)

De mit is beszélek?! Ne menj, ne távozzál, éppen azért ne, mert bűnös ember vagyok és nekem annyira szükségem van rád, a te jelenlétedre, a te segítő kegyelmedre. Uram! Ne menj, hanem maradj, és légy irgalmas nekem, szegény bűnösnek. Igen, Uram! Nem arra kérlek, hogy távozzál, hanem inkább arra, amire a két emmauszi tanítvány kért: „Maradj velünk, mert esteledik és már hanyatlik a nap.” (Lk. 24, 29.) Hiszen szentségi jelenléted percei úgyis gyorsan elmúlnak és akkor az élet küzdelmei lépnek előtérbe a sok kísértéssel, botlással, gonddal, fájdalommal, nélkülözéssel, meghurcoltatással, békétlen-

séggel, keserúséggel... Ne menj, Uram, hanem maradj és segíts rajtam, tehetetlen teremtményeden...

Jézusom, ne menj el, hanem inkább halljad, amit neked könyörögve mondok: „Megtaláltam őt, kit lelkem szeret; erősen fogom és nem bocsátom el őt.” (É. é. 3, 4.) Úgy teszek veled most, mint Jákob az angyallal, miután egész éjen át tusakodott vele... Én is megragadom mindkét keresztrefeszített kezed és bizalommal mondom: „Nem bocsátalak el, amíg meg nem áldasz!” (Gen. 32, 26.) És az angyal megáldotta Jákobot és én hiszem, édes Jézusom, hogy te is megáldasz engem és átöntöd szívembe szent Szíved kincseit...

Pedig ezekre a kincsekre valóban szükségem van... És itt előadom szükségleteimet, amelyekben különösen akarom ezen alkalommal az Úr Jézus segítségét kiesdekelni. Beavatom őt minden tervembe; feltárom előtte minden küzdelmemet, nehézségemet és teljesen neki szentelem önmagamat: értelmemet, emlékezetemet, akaratomat, érzéseimet: szememet,

fülemet, tapintó képességemet... egész lényemet. Felajánlom Jézusnak minden munkámat, imádságomat és szenvedéseimet... Áldjad meg mindezt, ó Uram! Én pedig a magam részéről ígérem neked, hogy mindezt neked szentelem és azon leszek, hogy napról-napra szorosabban egyesüljek veled és szeretetedben gyarapodjam.

Megemlékezem azután kedveseimről, akikért imádkozni akarok: szülőimről, gyermekeimről, testvéreimről, rokonaimról, jótevőimről, ellenségeimről; imádkozom az Egyházért és a Szentatyáért, a tisztítóhelyen szenvedő lelkekért; a Megváltó szent Szívébe ajánlom a megrögzött bűnösöket, a misszionáriusok munkáját a pogányok között, hogy ezek az elveszett bárányok is visszataláljanak az isteni Szívhez és ők is részesüljenek az ő áldásaiban...

Hogy kérésem minél hathatósabb legyen, egyesítem azt Jézus szentséges vérével, a Boldogságos Szűz, Szent József, Szent Alajos, védőszentem és a többi szentek kérésével és imádságával. Ilyen módon bizalmamban meg-

erősödve közvetlenebbül szólhatok isteni vendégemhez: Ó, édes Jézus! Te meggyógyítottad a vakokat, a bénákat, a sántákat és bélpoklosokat — engem nem gyógyítanál meg? Megbocsátottál Magdolnának, visszafogadtad kegyelmedbe Pétert, Egyházad üldözöjéből kiváló apostoloddá tetted Pált — és éppen csak engem nem hallgatnál meg? Hiszen te bízattad az embereket: „Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtak és terhelve vagytok és én megenyhítlek titeket.” Nos hát, édes Jézus, én fáradt vagyok és bizony segítségedre nagyon is rászorulok; azért jöttem hozzád, azért vettelek magamhoz, hogy megenyhíts és megsegíts. Te mondtad, hogy mindent megnyerünk, amit az Atyától a te nevedben kérünk. Ime, én most alázatosan leborulok előtted és a te szent Szíveddel a szívemben kérem tőled, hogy... (és itt elmondom Jézusnak, miben szeretném különösen a segítségét.) Jézusom! számtalan boldogtalan és szerencsétlen embert megsegítettél már, hát csak engem hagynál vigasztalanul és gyámoltalanul? Any-

nyi embert megszenteltél már, hát csak engem hagynál kegyelmed nélkül szükölködni? Én tudom, hogy ez nem lehet és éppen azért határtalanul bízom benned . . .

És Jézus meg fog hallgatni. Hiszen éppen azért rendelte az Oltáriszentséget, hogy mindig közöttünk lehessen és segíthessen, áldásával előntessen és kegyelmeivel elhalmozhasson. Szent Szívének az a vágya, hogy bennünket a szentség, az élet tökéletesítésének az útján napról-napra előbbre vihessen. Ha ebben kételkedném, Jézus szavában kételkedném, aki világosan megmondotta: „Azért jöttem, hogy életük legyen és bővebben legyen.” Ez reám is vonatkozik! És én ennek örülök és ezért hálát adok az Úrnak . . .

III.

Végül felteszem magamnak az utolsó kérdést is:

Mivégre jött szívembe az Úr Jézus?

Hitem is mondja, de szívem is érzi, hogy Jézus azért jött szívembe, hogy

velem minél bensőbben egyesüljön, hogy szívemet, lelkemet, testemet megtisztítsa, sebeimet meggyógyítsa, egész valómat megszentelje.

(Itt nagy haszonnal megismételhetem azokat a gondolatokat, amelyeket az előkészületnek ebben a pontjában már átgondoltam.)

Azután így folytathatom: Édes Jézus, vajjon hogyan szentelsz, hogyan segítesz meg engem? Ez valóban a te mélységes titkod! De azt én is tudom, hogy a legméltóságosabb szentségben nekem adtad magad egész istenemberi személyeddel, mindenhatóságoddal és minden kegyelmeddel egyetemben. Úgy élsz bennem, mint ahogyan a földön éltél, mikor végigjártad hazád falvait és két kézzel szórtad az emberekre Szíved jótéteményeit.

Egész földi életedben király voltál! A szívek királya! Most is király vagy az én szegény szívemben. Végtelen hatalommal uralkodol felettem, de egyben jóságod és irgalmad sem ismerhetárt. Azért arra kérlek, ne is szűnjél meg soha szívemben uralkodni, ha-

nem kormányozzad azt úgy, ahogyan az szent akaratomnak tetszik. Úgy hajlítsd lelkemet, hogy az szent Szíved előtt mindig kedves legyen . . .

Egész földi életemben Úr és Parancsoló voltál és az vagy most is az én lelkemben. Parancsolj az én hitvány természetem rendetlen szeszélyeinek, gonosz hajlamainak, rendetlen vágyainak; győzd meg és irtsd ki a bennem felburjánzó rosszat, véd ki a gonoszléleknek ellenem intézett támadásait és agyarkodásait; csendesítsd el a szívemben dülő kísértések és a világ csábításai által felkorbácsolt szennyeshullámokat, miként azt annakidején a galileai tengeren tetted . . .

Földi életemben törvényhozó voltál; légy az az én szívemben is, ahol most trónolsz. Önts belém forró szeretetet parancsaid iránt és azok megtartásához hűséget és kitartást. Óvj meg attól a szerencsétlen lelkülettől, amely csak a te törvényed súlyos sértését akarja kerülni, az apróságokkal nem törődik. Nem, édes Jézusom, én ettől a felfogástól irtózom . . . Én — szándékosan — a legkisebb dologban sem

akarok hűtlen lenni hozzád. De ehhez a te kegyelmed szükséges. Te adtad a törvényt és én bízom, hogy megadod a megtartásához szükséges kegyelmet is; én a magam részéről ígérem neked, hogy igyekezni fogok evvel a kegyelemmel hűségesen közre is működni . . .

Földi életedben tanító voltál; így jöttél szívembe is. És bizony, édes Jézus, erre nagy szükségem volt. Jószándékú, de tudatlan ember vagyok én! Te világosíts fel, te oktass sugallataiddal, te serkents kegyelmeddel szent törvényed megismerésére és szeretetére és törvényeid által te vezess az örök üdvösségre . . . Ne engedd, hogy valaha is feledjem szavad: Nem az megyen be a mennyek országába, aki azt sóhajtozza: Uram, Uram, hanem az, aki megtartja a mennyei Atya parancsait . . . És én? Talán eleget sóhajtoztam és a parancsok ellen mégis vétettem!

Földi életedben tanácsadó voltál és erre nekem is szükségem van. Ime, én bizalommal hagyom rád szívem; tudom, hogy te minden kétségemet el-

oszlato, minden ügyes-bajos dolgom-
ban felvilágosítasz, ha tanácsért hoz-
zád folyamodom...

Földi életedben az emberek barátja
voltál. Légy az enyém is! Barátom
légy, akinek egészen feltárom szívem
minden rejtekét, kivel minden bajom-
ban és örömben meg akarok osz-
tozni, miként azt jó barátainkkal, test-
véreinkkel szoktuk tenni...

Igenis, Jézus, aki az Oltáriszent-
ségben szívembe szállott, atyám, édes-
anyám lett és én az ő gyermeke; hi-
szen ő alkotott, drágalátos vérével
megváltott, a keresztség szentségében
kegyelmének karjai közé fogadott és
a jelen pillanatban is atyai, anyai
gyengédséggel és végtelen irgalommal
bánik velem.

Jézus, szívem jegyese, szívembe
tért, hogy minél szorosabban fűzőn
magához és hogy én minél gyengé-
debb szeretetre gyulladjak iránta,
minél forróbb vágyat érzek az ő
szent teste és vére után a szentáldo-
zásban.

Jézus szívem orvosa; a gyarlósá-
goktól és a bocsánatos bűnöktől meg-

tisztítja, a halálos bűnök ellen felvértezi a lelkemet, hogy így biztosítsa számomra az örök életet, a teljes boldogságot.

Szívembe jött a Jó Pásztor, aki életet adja juhaiért. Érettem is odaadta. Én ezért viszonzásul egész lényemet neki adom, különösképen azáltal, hogy mindig és mindenben igyekszem az ő szent törvényeinek és állapotbeli kötelességeimnek hűséges teljesítése által kedvében járni. Hogy ezeket a kötelességeket kellőképpen megismerjem, mindenben hallgatok a tanító Egyház szavára és igyekszem szent hitünk tanításából a szükséges ismereteket megszerezni.

Jézus most a szentáldozás után szívem papja. Először feláldozta magát a véres keresztfán, azután annyi milliószor a templomok oltárain és most az én szívem az ő oltára, ahonnan egyesíti az ő végtelenül tökéletes imáját az én hálám gyenge szavával, hogy így engem kedvéssé tegyen a mennyei Atya színe előtt.

„Mit adjak az Úrnak viszonzásul mindazért, amit nekem adott?” Szívem

osztatlan szeretetét! Hűséges ragaszkodást az ő szent Szívéhez! Sohase távozzon tőlem, hanem mindig úgy legyen szívemben, mintha csak éppen akkor vettem volna ajkamra, szívembe a szent testévé átváltozott kenyér színe alatt. Lelkesedve mondom tehát az Irás szavával: „Megleltem, akit szeret a lelkem, megragadom, el nem engedem.” (É. É. 3.) És bizonyos szent önérzettel mondom Szent Pállal: „Ki szakaszt el tehát minket Krisztus szeretetétől? háborúság-e? szorongatás-e? éhség-e? mezítelenség-e? veszedelem-e? üldözés-e? fegyver-e? Mindezekben győzedelmeskedünk azzal, aki minket szeretett. Mert bizonyos vagyok, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem jövődők, sem erősség, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakaszthat minket az Isten szeretetétől, mely a mi Urunk Jézus Krisztusban vágyon.” (Róm. 8.) Ez így is van! Ha a népek nagy apostola még élne és engem látna, amint az Őr asztalá-

tól távozom, bizonyára felkiáltana: „Hálát adok Istenemnek mindenkor érettetek Isten azon malasztjáért, mely nektek adatott Jézus Krisztusban: hogy mindenben gazdagok lettetek általa.” (1 Kor. 1, 4.)

Hálaadásomat azután igen alkalmasan befejezhetem ezekkel a szóbeli imákkal:

Fogadd, Uram, szabadságomat egészen, fogadd emlékezetemet, értelmemet és teljes akaratomat. Minden, amim van és amivel bírok, a te ajándékod; mindezt én viszont feláldozom neked és egészen akaratom rendelkezésére bocsátom, csak irántad égő szeretetet adj nekem szent malasztoddal, ezzel elég gazdag vagyok és egyebet ennél nem is kívánok. Amen.

Krisztus lelke, szentelj meg engem. Krisztus teste, üdvözíts engem. Krisztus vére, ihless meg engem. Krisztus oldalából kifolyó víz, tisztíts meg engem. Krisztus kínszenvedése, erősíts meg engem. Ó édes Jézus, hallgass meg engem. A te sebeidbe rejts el engem. Ne engedd, hogy tőled elszakadjak. A gonosz ellenségtől oltal-

mazz engem. Halálom óráján hívj és juttass magadhoz engem, hogy szenteiddel díscérjelek, mindörökkön örökké. Amen.

Ime, ó jószágos Jézusom, én színed előtt térdre borulok és lelkem egész buzgóságával kérlek és esedezem hozzád, hogy szívembe a hit, remény és szeretet élő érzelmeit, bűneim felett igaz bánatot és azok jóvátételére elszánt, erős akaratot önteni kegyeskedjél: midőn megilletődéssel és szívbeli fájdalommal öt szent sebedet fontolóra veszem és felettük elmélkedem, szemem előtt tartva azt, amit már Dávid próféta mondott rólad, ó jószágos Jézus: „Atlyuggatták kezemet és lábamat, megszámolták minden csontomat.”

(Aki ezt az imát a szentáldozás után a feszület előtt töredelmes szívvel elimádkozza és a pápa szándékára imádkozik egy Miatyánkot, Üdvözlégyet és Hiszekegyet, teljes búcsút nyerhet.)

Előkészület és hálaadás rövid áttekintése

α) ELŐKÉSZÜLET

Miután élénken, de röviden felindítottam magamban a hit, remény és szeretet érzelmeit, emlékembe idézem, mekkora buzgósággal járultak az Úr asztalához a szentek, pl. Szent Alajos. Ez az út, amelyen nekem is haladnom kell, akkor áldozásaim nem lesznek meddők.

Mit cselekszem, amikor áldozom?
Vendéget fogadok.

1. Ki ez a vendég?

Jézus, igaz Isten és igaz ember. Hozzám jó istenségével és emberségével, testével-lelkével, húsával-vérével . . . Ezt hiszem! De azután megfontolom, hogy

1. milyen nagy úr az én vendégem!
Méltósága, isteni tulajdonságai: örök,

mindenható, mindentudó, igazságos, végtelenül szent . . .

2. Mint ember végtelenül szeretetreméltó, lelke, szíve, szent sebei . . .

3. Emlékezetembe idézem életének egyik-másik titkát, amely a jelen pillanatban leginkább növeli áhítatomat, vagy összefügg az ünnepnappal, amelyen áldozom. A lényeg az, hogy minél jobban kidomborodjék Jézusnak — aki most hozzám jön — a nagysága.

II. Ki vagyok én, akihez az Úr jön?

Erre a kérdésre a feleletet úgy formálom, hogy az alkalmas legyen bennem felindítani a bizodalmat, reménységet az Úr jóságában.

1. A csodálat és hála vesz rajtam erőt, mikor látom, hogy a Főnséges leereszkedik hozzám, szegény bűnös emberhez.

2. Valóban bűnös vagyok! Amerre nézek magam körül, mindenütt nyomorúság. Testem?! De még lelki életem is mily szegény . . .

3. Méltán ébred szívemben bánat eddigi életem felett. Mennyi hűtlen-

ség! . . . De mit tegyek? Visszalépjek?
Ellenkezőleg!

4. Felélesztem magamban a bizodalmat; hiszen annyi kegyelmet kaptam már eddig is (teremtés, megváltás, megszentelés) és Jézus a jövőre is annyit ígér, „Nem akarom a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen és éljen.“ És akik ezeket a szókat meghallgatták és bizalommal közeledtek Jézushoz, meggyógyultak, megjavultak. Én is bizom, én is reménykedve megyek Jézushoz . . .

III. Miért jön Jézus hozzám?

Jézus engem erősíteni akar az élet küzdelmében, hogy üdvözíthessen . . . Meg akarja tisztítani, meg akarja szentelni testem és lelkem, erősíteni akarja bennem a készséget a jóra és gyengíteni a hajlamot a rosszra. — Mekkora szeretet! . . .

Az egész előkészületnek a célja: minél nagyobb vágyat ébreszteni magamban a szívembe térő Jézus után.

b) HÁLAADÁS

Elmerülök szívem vendégének a szemlélésébe. Ha könnyen megy, nem kell sok útmutatás. Ha azonban fáradt a fej, szórakoztató gondolatok rajzanak benne, akkor ez a gondolatmenet lehet a segítségemre.

I. Ki az, aki a szívembe jött?

Jézus, a második isteni személy, aki előbb megtestesült, érettünk emberré lett, bennünket tanított, érettünk meghalt — ő jött az én szívembe. Istenségével és emberségével úgy, ahogyan Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén a Szűzanya szívébe szállott. Felindítom magamban a hála, az öröm és az imádás érzelmeit. Erre a hódolatra felhívom testi-lelki képességeimet, az összes teremtményeit, égieket és földieket, élőket és életteleneket egyaránt. (Dániel könyvének 3. fejezetéből.)

II. Ki vagyok én, akihez az Úr be szállani méltóztatott?

1. Almélkodva kérдем: „Mi az ember, ó Uram, hogy megemlékezel róla?”

És az ember fia, hogy meglátogatod őt?"

2. Megfontolom, milyen szegény az én lelkem az isteni Vendéghez viszonyítva! Hitványságom őszinte tudatában bátran elmondhatom Péterrel: „Menj ki tőlem, Uram, mert bűnös ember vagyok én.” De mégse! Mi lesz velem, ha elhagysz?!

3. Ne menj, Uram! Hiszen magad tudod, mennyire rászorulok segítő jelenlétedre. Ha elmennél, rögtön beestelednék... Maradj és

4. Halljad alázatos kérésem. Itt előadom, mit kívánok különösen Jézustól. Megemlékezem azokról, akikért ezen alkalommal különösen imádkozni óhajtok. Jóföltételeimet és gondjaimat Jézus Szívébe helyezem.

5. Felélesztem magamban a reményt, hogy az Úr engem is úgy meghallgat, mint azokat, akik őt felkeresték a jászolban, a názareti házban, az utolsó vacsorán, a kereszt tövében. Ugyanő van most szívemben, aki ott osztogatta bőséges kegyelmét.

III. *Miért is jött Jézus szívembe?*

1. Hogy testemet-lelkemet megtisztítsa, megerősítse, megszentelje és üdvözítsen.

2. Milyen minőségben jött hozzám Jézus? Mint Isten, király, úr, parancsoló, törvényhozó, tanító, tanácsadó, barát és testvér, atya és anya, jegyes, orvos, jópásztor, pap. Mit jelent ez az én szívemnek? Jézus Szívének kimeríthetetlen segítségét. Milyen alakban?

Végezetül elmondom a búcsúimákat.

NÉHÁNY FONTOS MEGJEGYZÉS

1. Távoll áll tőlünk, hogy az itt vázolt előkészületi és hálaadási módszer az egyedül célravezetőnek tartjuk. Ellenkezőleg: ez egy a sok lehetőség közül. Minta akar lenni ahhoz, hogyan alakíthatja ki mindenki saját magának a legmegfelelőbb gyakorlatot. Ugyanis bizonyos, hogy fellelte jó, sőt mondhatnám egyszerűen: szükséges, hogy egy állandó, jól begyakorolt módszerünk legyen az ál-

dozásra való előkészülethez és hálaadáshoz, mert különben fáradtság, lelki szárazság idején semmi okos dolgot nem hozunk össze és áhítatunk meddő marad. Ha a kegyelem élénkebben és érezhetőbben működik a lélekben, akkor úgy sem hoz bennünket zavarba, ha valamiben el is térünk a megszokott útról.

2. Ha imádság közben az említett hittitkok valamelyike jobban megragadja lelkünket, nem kell az anyag nagyságára való tekintettel nyugtalanul tovább sietni, csakhogy idejekorán a végére érjünk. Ellenkezőleg! Ha valamely igazságban megtaláljuk azt a szívbeli táplálékot, amelyet éppen keresünk, maradjunk csak nyugodtan annál az egy igazságnál, ha mindjárt nem is futná az időből, hogy a többivel akár csak futólagosan is foglalkozzunk.

3. Az előkészületi és a hálaadási imának nem kell szükségképen ajakkal vagy szóval történnie, elégséges, ha elmélkedünk róla. Kivételek csak az olyan imák, amelyeknek az elmondásához búcsúk vannak fűzve. Ezek-

nél az imádságoknál minden szót ajkunkkal ki is kell ejteni valamely egyháziilag jóváhagyott szöveg szerint, különben nem nyerjük meg a bűcsút.

4. Mennyi legyen az előkészületre és hálaadásra fordított idő? Erre vonatkozólag az Egyház szorosán vett előírást nem adott. Megfelelő azonban — amennyire a körülmények megengedik — úgy az egyikre, mint a másokra egy negyedórát szánni. Ha lehet, jó a szentáldozás előtt meghallgatni a szentmisét és utána, ha lehet a következő szentmiséből az Úrfelmutatásig. A szentmise közben igen alkalmasan foglalkozhatunk a vázolt gondolatokkal.

5. Első pillanatra az általunk ismerttetett módszer túl hosszadalmasnak látszhatik. Pedig nem úgy van! A szem lassabban olvas; az érzelmek gyorsabban repülnek.

6. Ha esetleg szentmisére megyünk és bármi okból nem vagyunk abban a helyzetben, hogy megáldozhassunk, tanácsos lelki áldozást végezni. Ez a lélek minél forróbb vágyában áll, hogy Jézussal a szentáldozásban valóság-

ban is egyesülhessen. Ilyen lelki áldozást napjában természetesen többször is végezhetünk. És ha a kellő módon és buzgósággal végezzük, a lelki áldozással is sok kegyelmet nyerhetünk. Sőt talán azt is lehet mondani, hogy a szeretettel végzett lelki áldozás legjobb előkészület a valóságos áldozáshoz.

7. Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy a jó szentáldozásnak nem szükséges előfeltétele az érezhető szívbeli édesség. A cselekedet erkölcsi súlya az akaratban van. Én a magam részéről törekszem minél élénkebben felindítani a hit, a remény és a szeretet érzelmeit — még akkor is, ha ez a lelket elborító szárazság, testi gyengélkedés . . . vagy akárminő más oknál fogva nehezemre esik. Az érezhető vigasztalás, az édes könnyek . . . az Isten külön ajándéka. Jól esik, de nem tartozik a lényeghez. Lehet kérni az Úrtól és ha megkapjuk, szabad belemélyedni és kiélvezni, de kicsikarni akarni, vagy az áldozás üdvös hatásait e szerint mérni — elhibázott dolog volna. A szentáldozás

mindenkiben kimondhatatlan sok üdvös gyümölcsöt terem, aki tudatos súlyos bűn nélkül és helyes szándékkal közeledik az Úr asztalához. Ezek a gyümölcsök mennyiségre és minőségre szinte a végtelenségbe szaporodnak arányban a szív növekedő szeretetével az Úr Jézus iránt. Ennek a szeretetnek is a lényege azonban nem az érzésben, hanem az élet megnevelésében, a bűn minél fokozottabb útálatában, a teremtményektől való minél tökéletesebb elszakadásban áll. Erre kell tehát összpontosítani minden igyekezetünket, akkor meglesz a gyakori áldozásainknak a kellő értelme és a kellő fogantatja. A gyakori szentáldozás tökéletesít, megszentel és Isten színe látására juttat bennünket. Ezért rendelte az Úr ezt az ő nagy vendégségét, amelyre akkora szeretettel vár minden hívő lelket.

